

МОЛОДЬ І НАУКА ХХІ СТОЛІТТЯ

Збірник статей
І міжнародної наукової
конференції молодих вчених та
студентів 28-29 квітня 2015 року

Випуск 1

Переяслав-Хмельницький

nitroPDF

professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

НАУКОВЕ СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО УНІВЕРСИТЕТУ

МОЛОДЬ І НАУКА ХХІ СТОЛІТТЯ

*Збірник наукових статей за матеріалами
I Міжнародної наукової конференції
молодих вчених та студентів
28–29 квітня 2015 р.*

Випуск 1

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2015

2

УДК 001-053.6(477) «20»
ББК 72+60.54(4Укр)63
М 75

Рекомендовано Вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», протокол № 8 від 21 квітня 2015 року

Рецензенти: д.пол.н., проф. О. В. Шуба, к.і.н., доц. О. А. Тарапон, д.і.н. Ю. О. Ніколаєць.

Редакційна колегія: Коцур В. П., доктор історичних наук, професор (головний редактор); Рик С. М., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, проректор з наукової роботи; Коцур Н.І., доктор історичних наук, завідувач кафедрою медико-біологічних дисциплін і валеології; Базалук О.О., доктор філософських наук, доцент кафедри філософії; Потапенко Я. О., доктор історичних наук, доцент кафедри історії та культури України; Лукашевич О. М., кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України; Войтенко Ю. М., кандидат історичних наук, доцент кафедри політології; Коцур В. В., кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політології; Лохвицька Л. В., кандидат психологічних наук, завідувач кафедрою педагогіки і методики дошкільної освіти; Лада О. В., аспірант кафедри історії та культури України, викладач кафедри політології; Редзюк В. В., аспірант кафедри історії та культури України, викладач кафедри політології; Сидоренко М. С., аспірант і викладач кафедри управління та моніторингу якості освіти; Бабюк Л.Я. аспірант кафедри історії та культури України; Вишнівський В. С., студент III курсу, голова наукового студентського товариства університету (відповідальний секретар).

Відповідальні за випуск: студент III курсу Вишнівський В. С., студентка III курсу Луцик О.О.

М 75 Молодь і наука ХХІ століття: зб. наук. статей за матер. I Міжнародної. наук. конф. молод. вчен. та студ., 28–29 квітня 2015 р. / Наукове студентське товариство університету. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 1. – 147 с.

Випуск уміщує матеріали I Міжнародної наукової конференції молодих вчених та студентів «Молодь і наука ХХІ століття» 28-29 квітня 2015 року.

Для викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 001-053.6(477) «20»

©Наукове студентське товариство університету, 2015

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2015

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: ІСТОРИКО-ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

<i>Тит Андреев, Лоліта Колбасюк</i> «ПРАВОВА ПОІНФОРМОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ»	7
<i>Олександра Базилюк, Едуард Ганич</i> «АБСОЛЮТНА МОНАРХІЯ, ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ»	12
<i>Олександра Базилюк, Едуард Ганич</i> «ЧОРНА АРХЕОЛОГІЯ», АБО «В ПОШУКАХ СКАРБІВ»	17
<i>Владислав Вишинівський</i> «ПРОТЕСТАНТИЗМ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ В ЦАРСЬКІЙ РОСІЇ НА ЕТНІЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ»	20
<i>Вячеслав Воробйов, Ярослав Редзюк</i> «АДВОКАТУРА СТАРОДАВНЬОГО РИМУ»	24
<i>Валентин Карельцев, Антон Манько</i> «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, ЯК ОДИН ІЗ ЦЕНТРІВ «МАЗИПЕНСЬКОГО БАРОКО»	30
<i>Анна Карпань, Неоніла Красножон</i> «ШПОЛА В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ (1941-1953 рр.)»	35
<i>Вадим Кереченко</i> «ВИХОВАННЯ В ПЕРВІСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»	40
<i>Марія Коваленко, Микола Петров</i> «БИТВА ПРИ КУРТРЕ 1302 Р.»	46
<i>Аліна Козаченко</i> «КОМПЛЯТИВНИЙ АНАЛІЗ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ДМИТРА АНТОНОВИЧА В ЕМІГРАЦІЇ (1920-1945 РР.)»	50
<i>Юлія Кримина</i> «ЗАЛУЧЕННЯ ПРАЦІ ЖІНОК У ПРОМИСЛОВІСТЬ В ПЕРІОД ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ»	55

<i>Олександр Кубар, Наталія Шквірко</i> «НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПАТРІОТИЧНОЇ МОЛОДІ КІНЦЯ ХХ ПОЧ. ХХІ СТОЛІТТЯ»	58
<i>Максим Левченко, Петро Шихов</i> «СВІТОВИЙ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ»	61
<i>Андрій Лук'ячук, Павло Мельник</i> «ПОЛІТИКО-ІДЕОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ІСЛАМСЬКОГО ФУНДАМЕНТАЛІЗМУ»	64
<i>Оксана Луцик</i> «ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ КАНДИДАТА В НАРОДНІ ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ»	67
<i>Владислав Ляшко</i> «ГАЛИЦЬКА «ВЕСНА НАРОДІВ» 1848-1849 РР. В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ»	72
<i>Мусіяченко Ольга</i> «МУЗИЧНЕ ПОВСЯКДЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ НА СТОРІНКАХ ЩОДЕННИКА ОЛЕКСАНДРА КІСТЯКІВСЬКОГО»	74
<i>Ярослав Олійник</i> «ВПЛИВ ІДЕЙ М. МІХНОВСЬКОГО НА ФОРМУВАННЯ ІДЕОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ»	80
<i>Дмитро Островик, Дмитро Скроб</i> «УКРАЇНОЦЕНТРИЧНИЙ ВИМІР ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1939-1945 РОКІВ У ДОСЛІДЖЕННЯХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИКІВ»	84
<i>Вячеслав Редзюк, Ярослав Редзюк</i> «ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ»	91
<i>Олеся Розовик</i> «МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ НА ЗЕМЛІ КОЛОНІЗАЦІЙНОГО ФОНДУ УСРР У 1920-Х - ПОЧАТКУ 1930-Х РР.»	96
<i>Тарас Сафонюк, Єлизавета Томашевська</i> «ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ В УМОВАХ «ГІБРИДНОЇ» ВІЙНИ»	99

УДК 94 (477):35.078.5-054.73 «192/193»

Олеся Розовик
(Київ)**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА ЛОПОМОГА ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ НА
ЗЕМЛІ КОЛОНІЗАЦІЙНОГО ФОНДУ УСРР у 1920-х – ПОЧАТКУ 1930-х
рр.**

У статті розкриваються заходи державних органів влади УСРР щодо надання матеріально-технічної та фінансової допомоги переселенцям у республіканський земельний колонізаційний фонд у 1920 – 1930-х роках.

Ключові слова: *обезземелення селян, переселення, окультурення земель, матеріально-технічна допомога.*

На початку 1920-х років у поліських і лісостепових губерніях республіки з'явилося «аграрне перенаселення». Основною причиною цього явища став помітний приріст сільського населення та відсутність вільних земель для виділення народженим дітям і молодим сім'ям. Впродовж 1921 – 1925 рр. приріст населення України призвів до того, що землі, наділені селянам у 1919 – 1920 рр., в багатьох традиційно землеробських районах скоротилися на душу населення у два – три рази і становили по 0,3 – 0,7 дес. на людину. На той час це не відповідало прожитковим нормам земельного забезпечення людини і такі сім'ї, у яких була така кількість угідь на одну душу, ставали безземельними або малоземельними родинами. Їх чисельність щорічно зростала і, за даними Наркомзему УСРР, на 1925 р. в республіці було вже 5 млн. селян, які практично вважалися безземельними. На 1929 р. їх чисельність зросла до 11 млн. осіб (близько 2 млн. господарств), що становило 35 % сільського населення України [1, арк. 15].

Питання переїзду малоземельного селянства на південь республіки, де було 1,5 млн. дес. вільних придатних для землеробства угідь, керівництво УСРР розпочало вирішувати вже у 1921 р. З розрахунку надання кожній родині по 8 – 10 дес. землі, на цю територію планувалося переселити до 150 тис. сімей. РНК УСРР в цьому ж році ухвалив рішення про переселення на південь України впродовж 1921 – 1923 рр. 72 тис. дворів і виділив для них 750 тис. дес. землі. Але голод на Поволжі й рух на Україну з цих районів великої кількості «голодобіженців» частково призупинив переселенський процес. Це тому, що біженці були розселені у поліських і лісостепових губерніях, а частина з них на півдні республіки отримала землі під поселення [2, арк. 21]. Однак, незважаючи на ці труднощі, частина із запланованих у 1921 р. переселенців переїхала на південь, а інша – потрапила вже у наступну хвилю переселення. Їх чисельність була визначена навесні 1924 р. постановою ВУЦВК «Про першочергове переселення сільського населення УСРР у 1924 – 1925 рр.». Згідно цього

документу, за два роки в південні округи республіки планувалося переселилося 16,5 тис. дворів, а за 1926 – 1927 рр. – 48,7 тис. господарств. Разом з цим визначалися і квоти поліським і лісостеповим округам для переселення сюди, насамперед, безземельного, а потім – й малоземельного селянства [3, арк. 399]. Але це переселення проходило значно швидшими темпами, ніж було визначено постановою. Тому на початку 1926 р. ВУЦВК і уряд УСРР ухвалили новий план переселення на південь України малоземельного селянства у кількості 86 тис. дворів (461 тис. осіб). А у 1927 р. керівництво республіки ухвалює 10-ти річний план переселення селянства України у республіканський і Всесоюзний колонізаційні фонди. У цьому документі було заплановано переселити в південні округи республіки до 1935 р. 80 тис. сімей. Їм під поселення було виділено 1,3 млн. дес. угідь, придатних для ведення землеробства і тваринництва, які тут ще залишилися не заселеними і неосвоєними [4, арк. 510]. До початку розгортання суцільної колективізації в УСРР, тобто на 1930 р., на південь республіки переселилось 18,5 тис. сімей. Щорічно сюди на постійне проживання переїжджало по декілька тисяч сімей самовільних переселенців. Планово було поселено в край декілька десятків тисяч родин національних меншин України – євреїв, поляків, німців. Тому на 1930 р. вільні землі півдня республіки були заселені, і планове переселення сюди завершилося [5, арк. 26]. Однак поодинокі сім'ї продовжували переїздити на поселення вже у колгоспи і радгоспи південних областей УСРР включно до початку 1940-х років.

Переселення великої кількості людей на нові місця мешкання об'єктивно вимагало від держави значних матеріально-фінансових витрат для надання допомоги на їх переїзд та адаптації на нових місцях проживання. Цей процес був не тільки матеріально затратним, а й вимагав високої організації самого переселенського руху. З цими завданнями державні і місцеві органи влади, при участі різних громадських та партійних організацій, успішно справлялися.

Вже з початком переселенської компанії, РНК УСРР влітку 1921 р. видав наказ про виділення кожній переселенській сім'ї допомоги по 300 нових карбованців на побудову житла, придбання сільськогосподарського реманенту, посівних матеріалів тощо. До цієї роботи залучалися й місцеві органи влади. У їх обов'язки входило забезпечення переселенців, переважно безкоштовно або на пільгових умовах, будівельними матеріалами.

У 1924 р. Українська Економічна Рада, а потім і ВУЦВК ухвалили ряд постанов, спрямованих на збільшення обсягів державної матеріальної і фінансової допомоги переселенцям в сумі до 700 крб.. Виділялися також кошти на проведення окультурення земель під переселення, створення зрошувальних систем, насадження захисних лісосмуг на полях, проведення протиерозійних робіт, прокладення до сіл доріг, будівництво у нових селах за державні кошти адміністративних приміщень, медичних закладів, шкіл, бібліотек, побутової сфери тощо. Наприклад, на ці заходи у 1924 р. держава виділила на 72 тис. планових переселенських сімей безвідсотковий кредит в сумі 34,4 млн. крб. З них 7,5 млн. крб. видавалося цим сім'ям як одноразова допомога без

повернення цих коштів в державу. Крім цього, лише у 1925 р. переселенці отримали безкоштовно 100 тис. пудів посівних матеріалів, незабезпеченим сім'ям видавалися свині, вівці, корови, коні. У 1926 р. таким господарствам було передано 7520 коней, 9850 корів, декілька тисяч свиней, кіз та овець. Технічне безкоштовне і пільгове забезпечення переселенців виражалося у таких цифрах: впродовж 1925-1930 рр. кооперативні та індивідуальні господарства отримали 13 тис. тракторів, 100 тис. плугів, 5 тис. сіялок, 3 тис. снопов'язалок, 9150 екскаваторів, 3 тис. комбайнів, 50 тис. сінокосилок та багато іншої техніки [6, арк. 37-39].

Значні державні капіталовкладення були внесені в окультурення земель, їх зрошення, будівництво в селах ставків і артезіанських колодязів. Для степових районів це є життєво важливим питанням, тому що без води вести в степу землеробство, садівництво і тваринництво було неможливо. Вирішуючи цю проблему, по розпорядженню уряду, впродовж 1925 – 1928 рр. в південних округах республіки меліораторами було обстежено 1,2 млн. дес. землі і видані рекомендації щодо їх окультурення та обводнення. На виконання цих рекомендацій, були побудовані зрошувальні системи на 180 тис. дес. землі. У нових селах викопано 210 глибинних артезіанських колодязів, 47 ставків, проводилися інші гідромеліоративні роботи. На ці заходи держава витратила 5,5 млн. крб. [7, арк. 27-28].

Впродовж 1920-х років переселенцям на півдні республіки було побудовано 1240 нових сіл та десятки хуторів. У них, при допомозі держави, участю місцевих рад, профспілкових, кооперативних та окремих інших громадських організацій, зведено близько 27 тис. нових житлових будинків. У кожному населеному пункті створена необхідна адміністративна, соціально-побутова і культурно-освітня структура.

Таким чином, державна матеріальна допомога та участь у цьому процесі громадських організацій дали переселенцям можливість за відносно короткий час освоїти нові землі і налагодити тут належне соціально-економічне й культурне життя.

Література:

1. ЦДАВО України, ф. 27, оп. 7, спр. 1145.
2. Там само: ф. 27, оп. 2, спр. 283.
3. Там само: ф. 27, оп. 5, спр. 362.
4. Там само: ф. 27, оп. 5, спр. 362.
5. Там само: ф. 27, оп. 11, спр. 721.
6. Там само: ф. 413, оп. 1, спр. 348.
7. Там само: ф. 27, оп. 6, спр. 658.